TDP005 - Projekt: Objektorienterat system

Kursupplägg, kravspecifikation och utvecklingsmetoder

Pontus Haglund & Simon Ahrenstedt

Institutionen för datavetenskap

LINKÖPING UNIVERSITY

LINKÖPING UNIVERSITY

Personal

Examinator:	Filip Strömbäck
Kursledare:	Pontus Haglund Simon Ahrenstedt
Assistenter:	Tobias Elfstrand Simon Ahrenstedt Malte Nilsson
Kursadministratör:	Helene Pers

Kursinnehåll

- Introduktion till mjukvaruutveckling
- **Objektorientering och UML**
- Verktyg
  - IDE - CLion
  - Byggverktyg - Make och CMake
  - Dokumentation - Doxygen

Projekt

- Design och implementation av ett 2-dimensionellt spel
  - Simulering av en värld
  - Figurer med beteende över tid
  - Spelaren styr minst en av dessa
  - Interaktion mellan figurer
  - (öva på objektorientering)
- Dokumentera spelet och processen

Inspiration

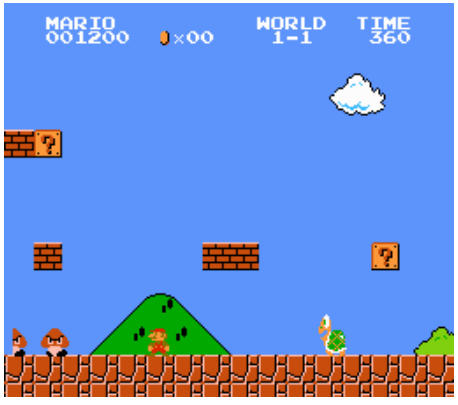

Inspiration

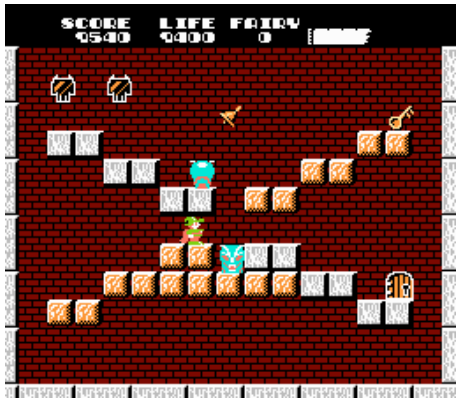

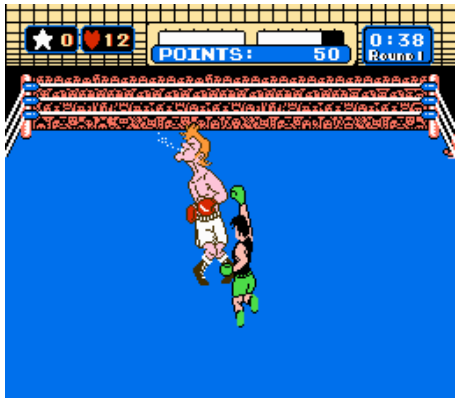

Inspiration

Om man inte är förtrogen med 8-bitars eran (NES) så kan man istället tänka på indie-titlar från Steam:

- Binding of Isaac
- Vampire Survivours
- Broforce
- FEZ
- Gauntlet
- Braid

Minimikrav

- Spelet ska simulera en 2D-värld i *realtid*.
- Minst 3 typer av objekt.
- Objekten ska röra sig över skärmen.
- Kollisionshantering ska finnas.
- Ska vara enkelt att modifiera banor i spelet.
- Spelet ska upplevas som sammanhängande.

Krav på implementationen finns mer utförligt på kurshemsidan

Upplägg

- 3 föreläsningar
  - Introduktion, kravspecifikationen, projektmetoder
  - Projektmetoder, Make/CMake och Git i projekt
  - SFML och UML
- 3 valfria labbar
  - CLion
  - Make och CMake
  - SFML
- Projekthandledning vid behov

Tidplan

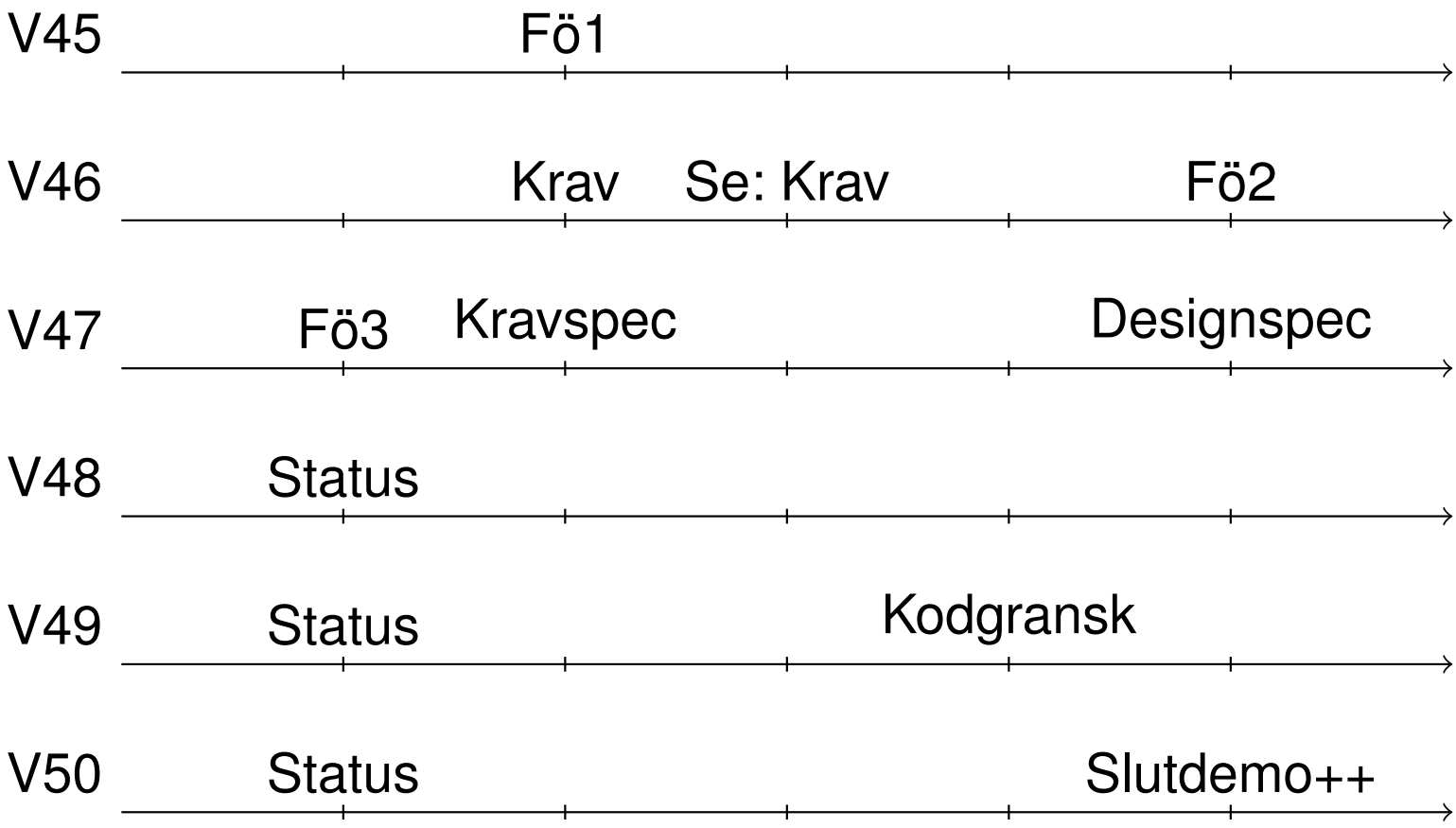
V45
Fö1
V46
Krav
Se: Krav
Fö2
V47
Fö3
Kravspec
Designspec
V48
Status
V49
Status
Kodgransk
V50
Status
Slutdemo++

1 Kursinformation
2 Examinerande delmoment
3 Mjukvaruprojekt
4 Kravspecifikation
5 Metoder
6 Systemdesign och OOP
7 Testning
8 Kom ihåg

LINKÖPING UNIVERSITY

Examination

Alla momenten för betyg i kursen:

- Kravspecifikation
- Designspecifikation
- Statusrapporter
- Kodgranskningsprotokoll
- Individuellt portfoliotillägg
- Implementation av objektorienterat system
- Programredovisning

Kravspecifikation

- Presenteras i detalj senare

Designspecifikation

Full beskrivning på kurssidan (**läs den**). Specifikation för hur ni tänker implementera spelet. Var delvis given i TDP003.

- Klassdiagram över hela systemet
- Detaljbeskrivning av 2 centrala klasser
- Kort diskussion (1/2-1 sida) med motivation av designen
- ...

Statusrapporter

3 gånger under implementationsfasen. En kommunikationsväg.

- Kort avstämning, via e-post
- Vad har gjorts under veckan?
- Vad tänker ni göra under kommande vecka?
- Prioriterad *backlog*

Kodgranskningsprotokoll

Granska varandras kod efter instruktionen, ha ett möte, skicka in dokumentet som innehåller:

- Hur mötet gick till
- Granskningen ni gjorde av en annan grupps kod
- Granskningen en annan grupp gjorde av er kod

Individuellt portfolioinlägg

Uppdatera er portfolio med ert senaste projekt

Implementation av objektorienterade systemet

Implementationen av projektet (koden som levereras)

Programredovisning

Konferens där ni presenterar ert projekt framför halva klassen.

- Kort redovisning av ditt projekt framför klassen
- Alla går runt och testar varandras spel (som i TDP003)
- Du presenterar också projektet för din assistent som samtidigt tittar igenom er kravspecifikation

Individuell reflektionsrapport

Lämnas in i slutet av kursen

- Viss frihet att välja innehåll.
- Lite mindre omfattning (2 sidor) än TDP003 (lite svårare att skriva)
- Detta ska innehålla **reflektioner** inte bara erfarenheter

1 Kursinformation
2 Examinerande delmoment
3 Mjukvaruprojekt
4 Kravspecifikation
5 Metoder
6 Systemdesign och OOP
7 Testning
8 Kom ihåg

LINKÖPING UNIVERSITY

Vad är ett projekt?

- Ett *definierbart* ändamål
  - Definieras i kravspecifikationen. Funktionalitet, prestanda, etc.
- Ett *unikt* åtagande
  - Inte rutinarbete, avser något som inte gjorts identiskt tidigare.
- En *tillfälligt* aktivitet
  - Det finns en tydlig början och ett tydligt slut.

Mjukvaruprojekt - Software Engineering

Mål:

- Konstruera stora och komplexa mjukvarusystem
- Följa användares och beställares önskemål
- Hålla budget- och tidsramar
- Uppfylla kvalitets- och underhållskrav

Alltså behövs:

- Metod, Verktyg, Riktlinjer,
- med mera

Varför behövs detta?

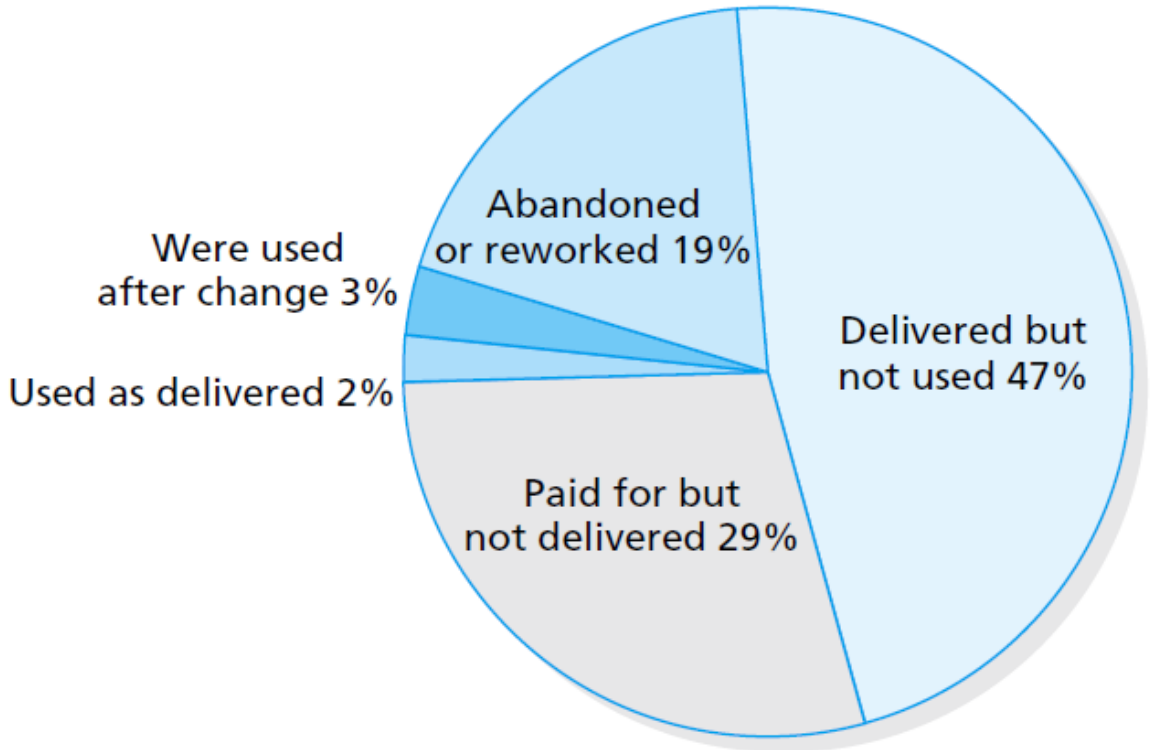

Software Engineering for Students: A Programming Approach, D. Bell

Projekt

Ett projekt löper allmänt i ordningen:

	Fas	**Resultat**
1	Förstå problemet	Kravspecifikation
2	Planlägg lösningen	Projektplan
3	Genomför planen	Designspecifikation, kod
4	Utvärdera resultat	Ny kod, testdokument

1 Kursinformation
2 Examinerande delmoment
3 Mjukvaruprojekt
4 Kravspecifikation
5 Metoder
6 Systemdesign och OOP
7 Testning
8 Kom ihåg

LINKÖPING UNIVERSITY

Kravspecifikationen beskriver

- Vad ska byggas?
  - Spelidé
  - Målgrupp
  - med mera
- Hur ska det fungera?
  - Hur interagerar spelaren med spelet?
  - Hur beter sig saker på skärmen?
  - Hur interagerar saker med varandra?
- Funktionella och ickefunktionella krav
- Men inte kodstruktur eller liknande

Kravspecifikationen beskriver

- Vad ska byggas?
  - Spelidé
  - Målgrupp
  - med mera
- Hur ska det fungera?
  - Hur interagerar spelaren med spelet?
  - Hur beter sig saker på skärmen?
  - Hur interagerar saker med varandra?
- Funktionella och ickefunktionella krav
- Men inte kodstruktur eller liknande

$\Rightarrow$ betraktar produkten som en svart låda

Designnivåer i kravspecifikationen

- Vision - vad är den bärande tanken bakom systemet?
- Mål - vad är det mer konkreta målet med systemet?
- Målgrupp - vilka ska använda systemet?
- Vad ska man kunna göra med systemet?
- Användbarhetsmål - hur ska tjänsterna upplevas?

Designnivåer i kravspecifikationen

Funktionalitet och innehåll

- Går det att beskriva mer konkret vilken funktionalitet och vilket innehåll som ska finnas i systemet?
- Interaktionsstruktur - Hur ser användargränssnittet ut?
- Interaktionstekniker - Hur interagerar man?

Krav

- Ska-krav
  - minimikrav för att produkten ska accepteras
- Bör-krav
  - implementeras i mån av tid

Krav

- Ska-krav
  - minimikrav för att produkten ska accepteras
- Bör-krav
  - implementeras i mån av tid
- Tänk på:
  - Tydliga krav - ska kunna genomföras av andra
  - Mätbara krav - tydligt när kravet är klart

En bra kravspecifikation ska producera likvärdiga resultat oavsett vem man ger den till. (Prova gärna om ni vill!)

Exempel på krav

- Spelaren ska kunna ta skada

Exempel på krav

- Spelaren ska kunna ta skada (dåligt)
- När spelarens figur kolliderar med något farligt ska spelaren ta skada

Exempel på krav

- Spelaren ska kunna ta skada (dåligt)
- När spelarens figur kolliderar med något farligt ska spelaren ta skada (bättre)
- När spelarens figur kolliderar med något farligt ska spelarens hälsa minska med 10 enheter

Exempel på krav

- Spelaren ska kunna ta skada (dåligt)
- När spelarens figur kolliderar med något farligt ska spelaren ta skada (bättre)
- När spelarens figur kolliderar med något farligt ska spelarens hälsa minska med 10 enheter (ännu bättre)
- När spelarens hälsa har nått noll ska spelet avslutas och “Game Over” visas.

Exempel på ska- och bör-krav

Ska-krav:

1. Spelaren ska kunna förflytta sin figur på skärmen med hjälp av piltangenterna.
2. Fiendefigurerna ska flytta sig i förutbestämda banor på skärmen.
3. När spelarens figur kolliderar med en fiendefigur så ska spelet avslutas.

Exempel på ska- och bör-krav

Ska-krav:

1. Spelaren ska kunna förflytta sin figur på skärmen med hjälp av piltangenterna.
2. Fiendefigurerna ska flytta sig i förutbestämda banor på skärmen.
3. När spelarens figur kolliderar med en fiendefigur så ska spelet avslutas.

Bör-krav:

4. Spelaren ska kunna välja vilka tangenter som ska användas för att styra spelet via inställningsmenyn.
5. Fiendefigurerna ska röra sig mot spelarens figur.

Kravspecifikation i kursen

- Ska beskriva ert mål med spelet
- Ska innehålla minst 6 ska-krav och 3 bör-krav
- Kraven ska tillsammans täcka hela spelidén

Vid kursens slut ska ni uppfylla alla ska-krav för att få betyg 3.

Kravspecifikationen fungerar som ett kontrakt mellan er och kursledningen om vad som ska utvecklas.

Backlog

Prioriterad lista över era krav med veckomål utmarkerade.
Relaterar sedan till statusrapporterna.

2.	Fiender ska röra på sig
1.	Styra spelarens figur
3.	Kollision
5.	Svårare fiender
4.	Välja tangenter

LINKÖPING UNIVERSITY

Vattenfallsmodellen

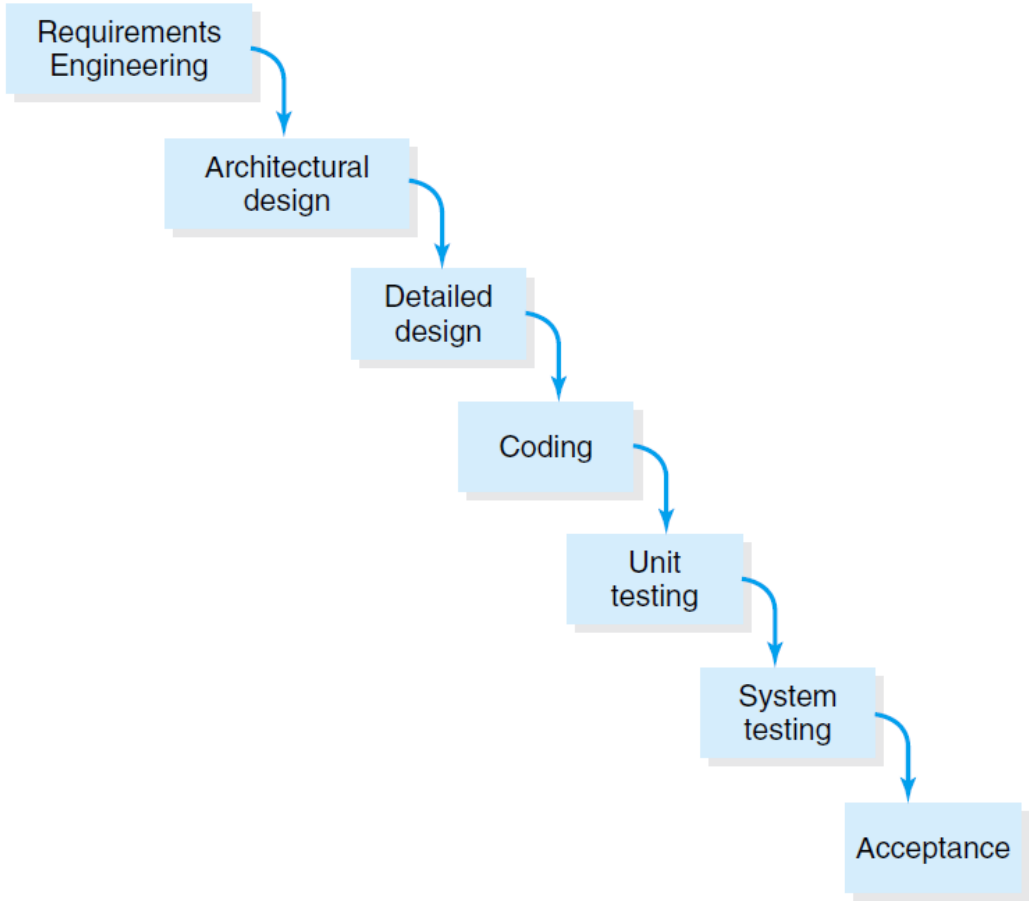

Vattenfallsmodellen med återhopp

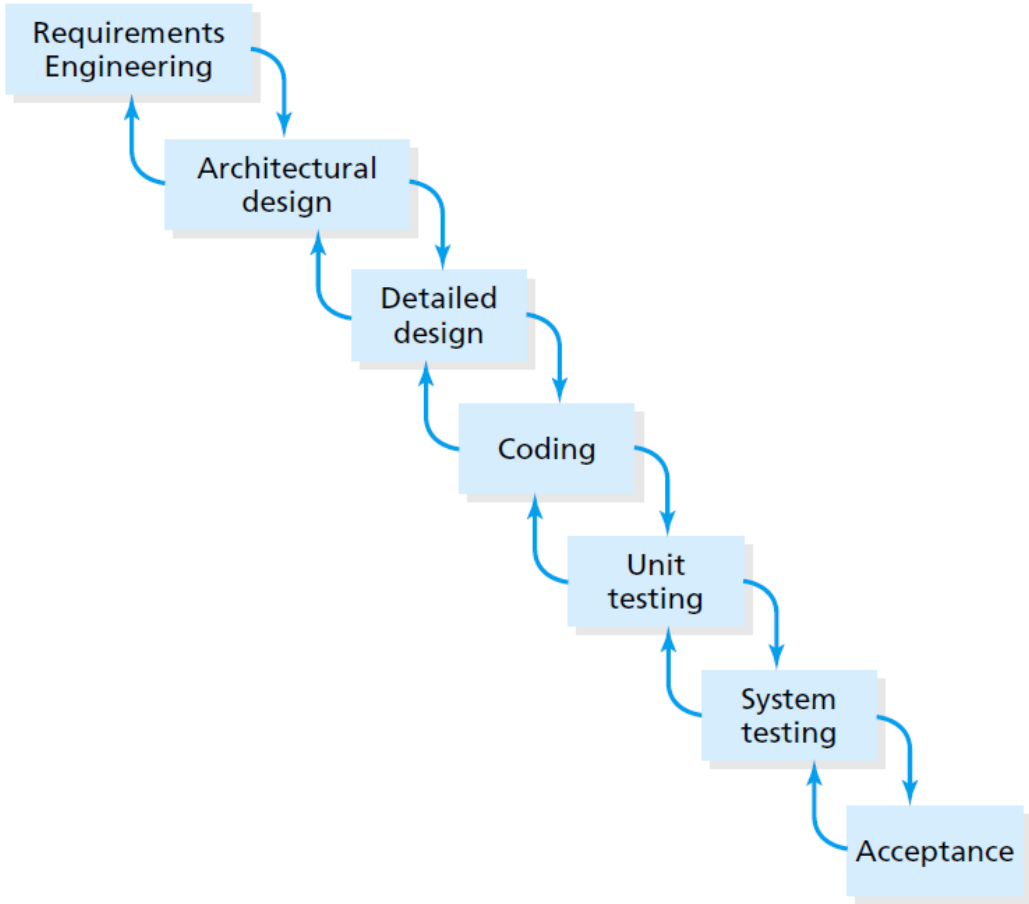

Scrum

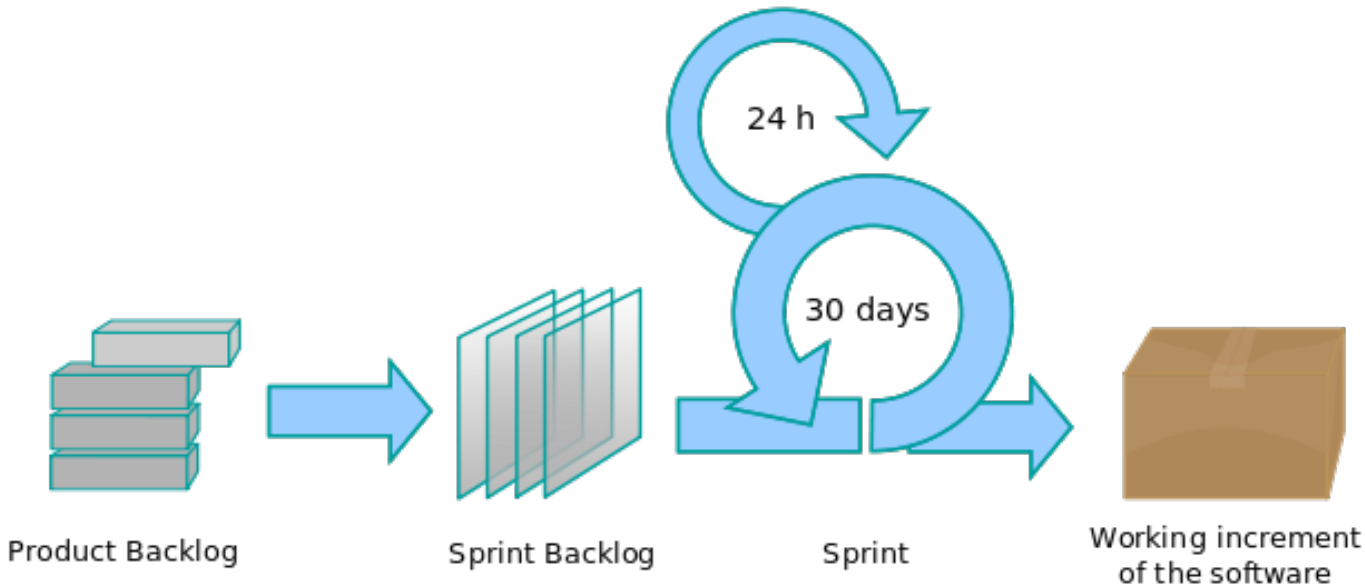

By Lakeworks - Own work, GFDL

Scrum - TODO board

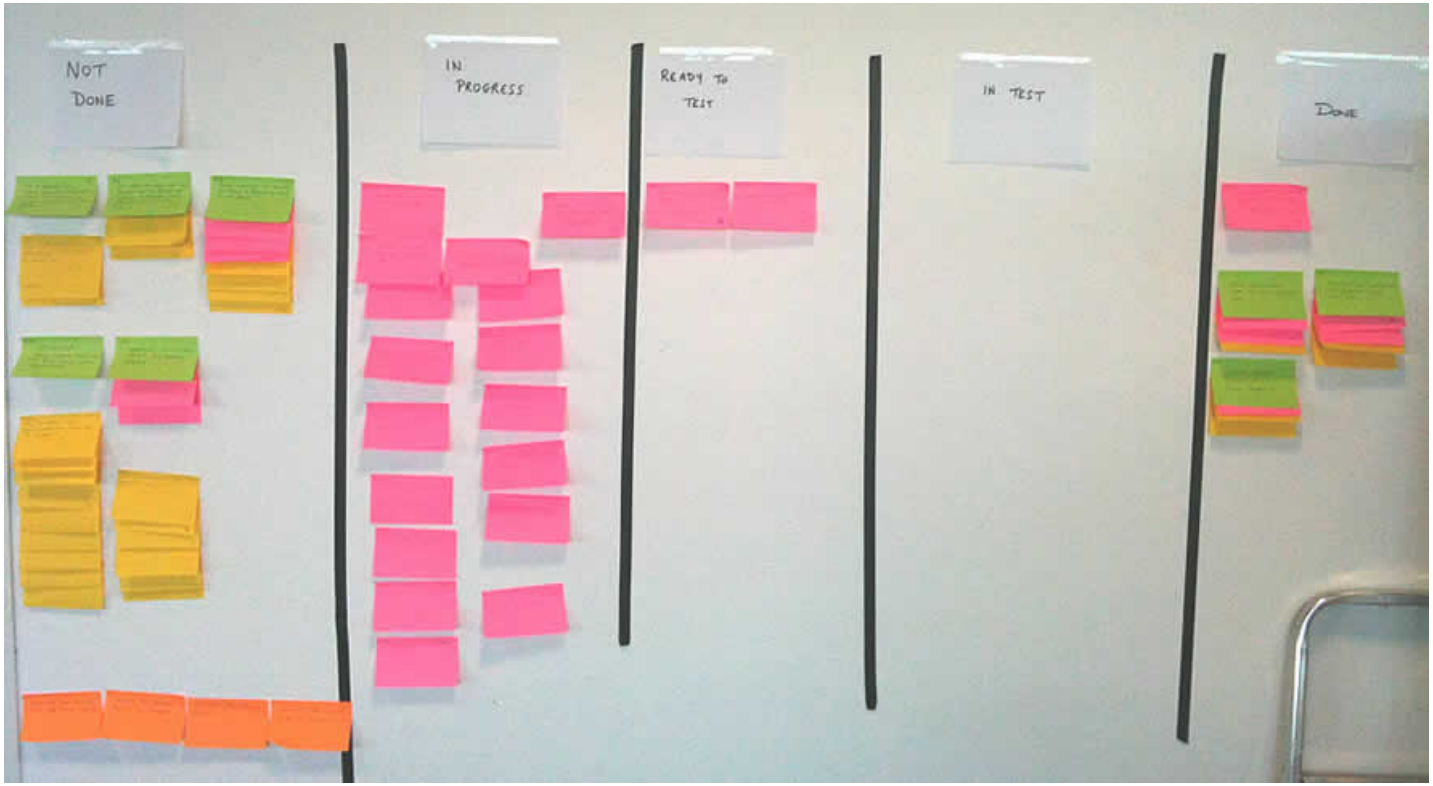

Scrum - Burndown chart

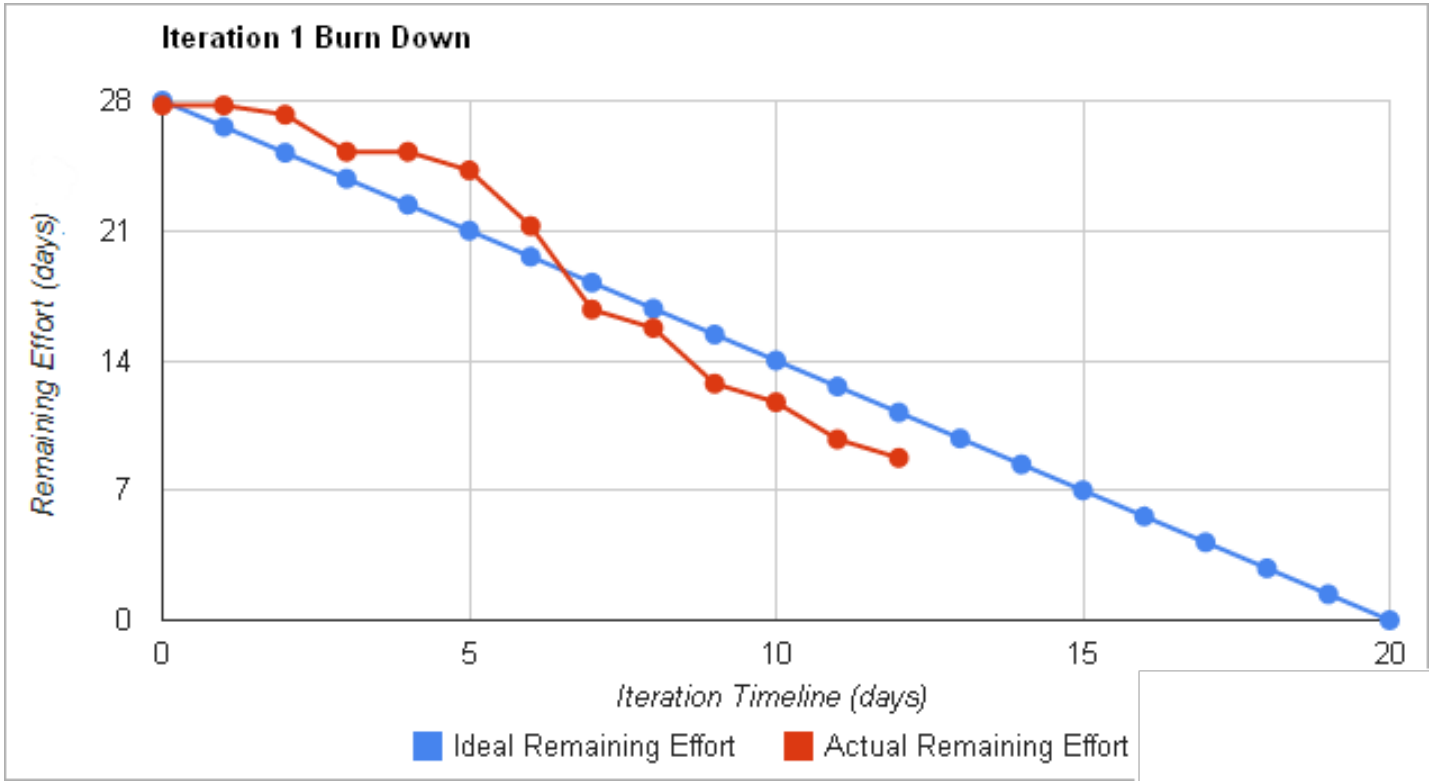

Prototyping

- Bygg en enkel prototyp
- Visa den för beställaren
- Använd den feedback ni fått för att förbättra kravspecifikationen
- Fortsätt tills beställaren är nöjd!

Prototyping passar ofta bra tillsammans med agila metoder!

Metod i kursen

Mer agilt än i förra kursen:

- En ”sprint” i veckan
- Måndagsmöten motsvarar summering av förra veckan och planering för kommande
- Statusrapporten innehåller er backlog
- Större möjlighet att experimentera

1 Kursinformation
2 Examinerande delmoment
3 Mjukvaruprojekt
4 Kravspecifikation
5 Metoder
6 Systemdesign och OOP
7 Testning
8 Kom ihåg

LINKÖPING UNIVERSITY

Systemdesign

- Mål: omsätta kravspecifikationen till en lösning
- Konceptuell design:
  - Vad systemet gör
  - Skrivet i beställarens språk utan teknisk jargong
  - Kopplat till kravspecifikationen

Systemdesign

- Mål: omsätta kravspecifikationen till en lösning
- Konceptuell design:
  - Vad systemet gör
  - Skrivet i beställarens språk utan teknisk jargong
  - Kopplat till kravspecifikationen
- Teknisk design:
  - Hur systemet gör saker
  - Platform
  - Hierarki och funktion hos programkomponenter
  - Datastrukturer och dataflöde

Kort historia

- I början: Ingen struktur
- Strukturerad programmering
- Objektorientering
- Multiparadigm?

Vad är ett objekt?

- Abstraktion av världen
- Kan *utföra* saker som svar på *meddelanden*
- Har ansvar för sitt eget tillstånd
- Oberoende enheter
- Delad data undviks
- Systemfunktionalitet uttrycks som samarbete av flera olika objekt

Objektorienterad analys och design (OOA/OOD)

- Börja med användningsfall (eng. *use cases*)
- Kategorisera efter aktörer, dvs. *vem* som utför saker
- Hitta beroenden mellan olika fall
- Hitta klasser exempelvis med hjälp av CRC-kort
- Formalisera med hjälp av klassdiagram (i UML)

Användningsfall

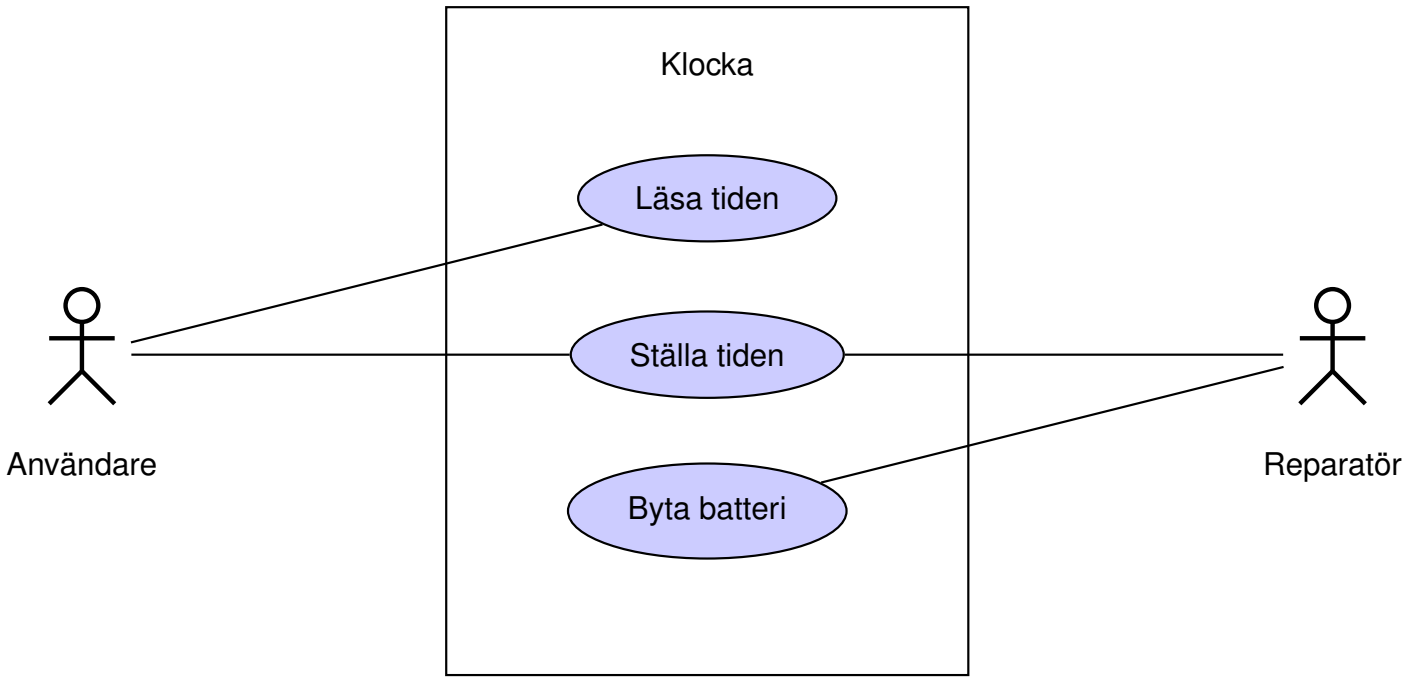

CRC-kort

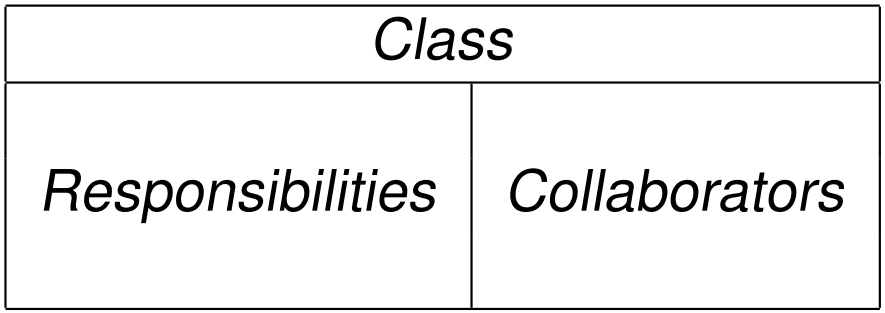

CRC-kort

Class	
Responsibilities	*Collaborators*

Exempel:

Klocka	
Visa tiden	LCD-display
Ändra tiden	LCD-display, knappar
Byta batteri	Batteri

CRC-kort

Class	
Responsibilities	*Collaborators*

Exempel:

Player Character	
Change position	Game world
Check collision	Game objects
Display	Controller

LINKÖPING UNIVERSITY

Testning - översikt

Tänk på att göra så att ni kan testa projektet. Det är förmodligen inte en rimlig ambition att skapa enhetstester för alla delar av projektet. Men det kan vara en rimlig sak att göra för vissa klasser. Ofta är det så att en bra objektorienterad design är lättare att testa en en dålig design. Detta beror mycket på coupling.

Framförallt bör ni se till att ni snabbt får igång en miljö där ni kan köra ert spel och testa att funktionaliteten ni skapar faktiskt fungerar som förväntat.

LINKÖPING UNIVERSITY

Kom ihåg

- Webreg - se till att ni är anmälda
- GitLab - skapa repository, bjud in assistent och kursledare
- Första deadline är kravspecifikationen (se schema på kurssidan)

www.liu.se

LINKÖPING UNIVERSITY